

OECD Regions at a Glance

Summary in Norwegian

Et blikk på OECD-regioner

Sammendrag på norsk

En leserveiledning

Hvorfor *Et blikk på ECD-regioner* ?

I løpet av de siste årene, har regionale utviklingsforhold vendt tilbake til den politiske agendaen i mange OECD-land. Høyere integrering drevet av institusjonelle prosesser (f.eks. EU, verdens handelsorganisasjon) og økonomiske tendenser (f.eks. globalisering) visker ut nasjonale grenser og skaper konkurranse langs regionale linjer innen verdensmarkedet. På samme tid, utfordrer omfanget av betydelige regionale forskjeller et lands kapasitet til å fremme økonomisk vekst og samtidig forsikre sosial samhörighet.

Den fornyede interessen for regionale forhold har produsert nye behov for statistiske indikatorer på subnasjonalt nivå. De som utformer politikken trenger pålitelig statistisk informasjon om kilden til regional konkurranseevne, men slik informasjon er ikke alltid tilgjengelig. Subnasjonal data er begrenset og regionale indikatorer er vanskelig å sammenligne mellom land.

Et blikk på OECD-regioner har til hensikt å begynne å fylle ut dette åpenrommet ved å analysere og sammenligne store territoriale mønstre på tvers av OECD-land.

Sammenligning av regioner

Hovedkjernen ved økonomisk analyse på subnasjonalt nivå er selve enheten av analyse, *dvs.* regionen. Ordet “region” kan bety veldig forskjellige ting både innen og mellom land. For eksempel, består den minste OECD-regionen (Concepcion de Buenos Aires, Mexico) av et område på mindre enn 10 kvadratkilometer, mens den største (Nunavut, Canada) består av over 2000 kvadratkilometer. Likeledes, strekker

befolkningen i OECD-regioner seg fra ca. 400 innbyggere i Balance ACT (Australia) til mer enn 47 millioner i Kanto (Japan).

For å behandle denne saken, har OECD klassifisert regioner innen hvert medlemsland (se Sources & Methodologies "OECD Regional Grids"). Klassifiseringen tar utgangspunkt i to territoriale nivåer (TL). Det høyere nivået (territoriant nivå 2) består av ca. 300 makroregioner og det lavere nivået (territoriant nivå 3) består av over 2300 mikroregioner.¹ Denne klassifiseringen – som for europeiske land, stemmer sterkt overens med Eurostats klassifisering – gjør det enklere å sammenligne regioner på samme territoriale nivå. Disse to nivåene, som er offisielt etablerte og relativt stabile i alle medlemsland, benyttes av mange som en struktur for innlemmelsen av regional politikk.

En annen sak omfatter den forskjellige "geografien" til hver region. I Storbritannia, for eksempel, kan man kanskje sette spørsmålsteget ved relevansen av å sammenligne det høyt urbaniserte området i London med den rurale regionen av Shetlandsøyene, på tross av det faktum at begge regioner tilhører samme regionale nivå. For å ta disse forskjellene i betraktning, har OECD etablert en regional typologi i henhold til hvilke regioner som har blitt klassifisert som hovedsakelig urbane, hovedsakelig rurale og mellomliggende. Denne typologien, med utgangspunkt i prosentandelen av regional befolkning som bor i rurale eller urbane samfunn, muliggjør sammenligninger mellom regioner som tilhører samme type (Sources & Methodologies "The OECD Regional Typology").

Strukturen av offentligjørelsen

I etterkant av den nye politiske fremgangsmåten etablert i OECD-land, organiseres "et blick på regioner" rundt tre hovedtemaer:

1. Regioner som aktøren av nasjonal vekst.
2. Å gjøre det beste ut av lokale verdier.
3. Konkurransen med utgangspunkt i regional velvære.

Det første temaet fremhever at faktorene av nasjonal vekst har en tendens til å være sterkt lokalisert i et lavt antall regioner slik at fremming av nasjonal vekst vil forutsette forbedret anvendelse av disse faktorene innen regioner. Det andre temaet evaluerer den økonomiske prestasjonen til regioner og identifiserer ubrukte ressurser som kan mobiliseres for å forbedre regional konkurransevne. Til slutt, gransker det tredje temaet ulike dimensjoner av velvære ut fra det perspektivet at velvære er en nøkkelfaktor for å forbedre regional konkurransevne.

Regioner som aktøren av nasjonal vekst.

Konsentrasjon er trolig det mest påfallende kjennetegnet til geografien av økonomisk aktivitet. I alle OECD-land, har produksjon en tendens til å være konsentrert rundt et lavt antall urbane områder, industri er lokalisert i høyt spesialiserte sentrum, og arbeidsledighet er ofte konsentrert i noen få regioner.

¹. Nivå 0 indikerer territoriet til hele landet og nivå 1 står for grupper av makroregioner.

Ujevnheter i klimatiske og miljømessige forhold avskrekker menneskelig bosetting i visse områder og oppmuntrer konsentrasjonen av befolkning rundt noen få urbane sentre. Over halvparten av OECD-befolkningen (53 %) bor i hovedsakelig urbane regioner (figur 1.4). Dette konsentrasjonsmønsteret er også selvforsterkende ved høyere økonomiske muligheter og bredere tilgjengelighet av tjenester som stammer fra selve urbaniseringsprosessen. I mange OECD-land – Østerrike, Canada, Finland, Ungarn, Japan, Korea, Mexico, Portugal, Spania, Sverige og Tyrkia – produseres så mye som 40 % av nasjonalt BNP i kun 10 % av regionene (figur 2.1).

Mønsteret er likt for arbeidsledighet. Ca. 47 % av arbeidsledigheten i OECD-land er konsentrert i urbane områder mot henholdsvis 31 % og 22 % i mellomliggende og rurale regioner (figur 3.3). Fordelingen av arbeidsledighet av regional karakter har imidlertid en tendens til å variere betydelig mellom landene. I Belgia, Japan, Korea, Nederland, Storbritannia og USA, er minst 60 % av nasjonal arbeidsledighet konsentrert i urbane regioner. Mindre enn halvparten av den totale sysselsetningen i Finland, Irland, Norge, Polen og Sverige er konsentrert i rurale regioner. Til sist er sysselsetningen i Frankrike, New Zealand, Spania, Slovakia og Tyrkia hovedsakelig konsentrert i mellomliggende regioner.

Nøkkelveidene for økonomisk vekst har en tendens til å befinne seg innen et lite antall regioner. I 2001, kom 54 % av de totale patentene som ble registrert i OECD-medlemsland fra kun 10 % av regionene (figur 5.1), og over 64 % av den høyest utdannede befolkningen bor i urbane regioner (figur 6.3).

Konsentrasjon av økonomiske verdier antyder at nasjonale prestasjoner drives fremover av dynamismen i et lavt antall regioner. I gjennomsnitt, sysselsatte 10 % av regionene 56 % av den totale arbeidsstyrken i OECD-land mellom 1996 og 2001 (figur 9.3) mens ca. 70 % av tapt sysselsetning var konsentrert i andre 10 % (figur 9.4). Regionale faktorer er derfor minst like viktige som nasjonale faktorer i å fremme total vekst i OECD-land.

Å gjøre det beste ut av lokale verdier.

Økonomisk prestasjon varierer betydelig mellom OECD-land, men internasjonale forskjeller er ofte lavere enn forskjellene observert mellom regioner innen samme land. I 2001, var BNP per innbygger i Luxembourg over åtte ganger høyere enn i Tyrkia. I Tyrkia er imidlertid BNP per innbygger i regionen Kocaeli nesten 13 ganger høyere enn i regionen Hakkari. Likeledes, var BNP per innbygger fra det sentrale London til vest i Storbritannia over ni ganger høyere enn i Isle of Anglesey (figur 11.2).

I det samme året, var internasjonale forskjeller i arbeidsledighetsrater så mye som 17 prosentenheter (figur 13.1). Regionale forskjeller innen arbeidsledighetsratene var over 20 prosentenheter i Canada, Italia, Polen og Spania (figur 13.2).

Økonomiske prestasjoner varierer betydelig mellom OECD-regioner. Men hvorfor er noen regioner mer konkurransedyktige enn andre? Regional referansemåling (tabell 15.1) gjør det mulig å identifisere hovedfaktorene som forklarer hvorfor BNP per innbygger er høyt i visse regioner (sammenlignbar fordel) og lavt i andre (sammenlignbar ulempe).

Produktivitet ser ut til å være den viktigste sammenlignbare fordelen i majoriteten av regioner med høy BNP per innbygger (43 %). Det er også den mest hyppige sammenlignbare ulempen i en enda større majoritet av regioner med lav BNP per innbygger (62 %).

Høy deltagelse i arbeidsmarkedet ser ut til å være den vanligste sammenlignbare fordelen i regioner med høy BNP per innbygger (20 %), mens arbeidsstyrkens deltagelse er hovedårsaken til at den lave konkurransedyktigheten er kun 8 % der BNP-nivå per innbygger ligger under det nasjonale gjennomsnittet.

Pendling, spesialisering og sysselsetningsrater ser ut til å være like viktige i regioner med både lav og høy BNP per innbygger. Dette utgjør ca. 15 % for pendling, 7 % for spesialisering og 6 % for sysselsetningsrater (7 % i regioner med lav BNP per innbygger).

Til slutt, ser ferdigheter ut til å oftere være en sammenlignbar fordel enn en forklaring på dårlige prestasjoner. De utgjør den viktigste sammenlignbare fordelen i 6 % av regioner med høy BNP per innbygger mot kun 1 % av regioner med lav BNP per innbygger.

Konkurransedyktighet med utgangspunkt i regional velvære.

Økonomiske verdier er avgjørende for regional konkurransedyktighet, men andre mer uåpenbare faktorer – ofte referert til som velvære – bidrar til å forklare en regions evne til å tiltrekke verdifulle virksomheter og fagarbeidere.

Velvære beror til syvende og sist på evnen til å ha tilgang til ressurser og tjenester som ofte kun er tilgjengelige i store økonomiske sentrum. I gjennomsnitt, er avstanden (i tid) som en OECD-innbygger må reise for å nå det nærmeste sentrumet 39 minutter i en urban region, 1,55 timer i en mellomliggende region og 3,29 timer i en rural region (figur 23,2).

Tilgang til høyere utdanning varierer betydelig mellom regioner. Tyrkia og Slovakia utviser den største regionale variasjonen innen innskrivning til høyere utdanning mens USA, Nederland og Norge utviser svært små variasjoner innen regionale innskrivningsnivåer (figur 25,1).

Tilgang til helsetjenester er et annet viktig aspekt av velvære. I nesten alle land er antallet praktiserende leger per innbygger høyest i urbane regioner og lavest i rurale regioner (figur 27.2). I Slovakia er antallet leger per innbygger i urbane regioner nesten det dobbelte av landets gjennomsnitt, mens dette forholdet i Østerrike, Hellas, Ungarn og Korea ikke er mer enn 50 % høyere enn gjennomsnittet.

Forskjeller innen helsestatus har en lignende innvirkning på velvære. I 2001 ble de største regionale forskjellene registrert i USA, Australia og Mexico mens Japan, Nederland og Portugal utviste de minste forskjellene (figur 26.2).

Sikkerhet er en ytterligere faktor for regional tiltrekningskraft. Det bidrar til innbyggernes avgjørelse om å bo i en bestemt region og hjelper til å skape et positivt forretningsmiljø for virksomheter. Spania, Slovakia, Østerrike og Tyrkia ser ut til å ha de

største regionale forskjellene innen kriminalitet mot eiendom. New Zealand, Hellas og Danmark utviste langt mindre forskjeller mellom regioner (figure 28.1).

Canada, USA, Australia, Østerrike, Finland, Korea og Spania utviser også de største regionale forskjellene i nivået av rapporterte forbrytelser mot mennesker, mens denne typen kriminalitet ser ut til å være mer jevnt spredt mellom regioner i rapporter fra Irland og Danmark (figur 29.1).

Regionale forskjeller i antallet fatale trafikkulykker var størst i Portugal og USA og minst i New Zealand, Nederland og Slovakia (figur 30.2). Urbane regioner registrerte det høyeste antallet private kjøretøyer per innbygger i nesten alle OECD-regioner. Kun i USA, Sverige, Østerrike og Canada var tettheten av private kjøretøy høyere i rurale eller mellomliggende regioner (figur 31.2).

© OECD 2005

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrike

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

